

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА МЕДИЧНА ШКОЛА»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІНІ «ЄМШ»
к. мед. н. соц. н. ю. Літвінова
«*Л. Литвінова*» 2021р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

Дисципліна: «ОНКОЛОГІЯ ТА РАДІАЦІЙНА МЕДИЦИНА»

Підготовки: другого (магістерського) рівня
Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 222 «Медицина»

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Навчально-науковий інститут «Європейська медична школа», кафедра клінічних дисциплін з курсами внутрішніх хвороб, хірургії, педіатрії, акушерства та гінекології.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

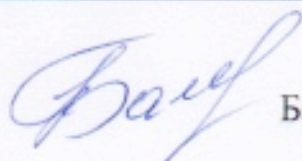
Доктор мед. наук професор кафедри клінічних дисциплін з курсами внутрішніх хвороб, хірургії, педіатрії, акушерства та гінекології - Дзигал О.Ф

Доктор мед. наук професор кафедри клінічних дисциплін з курсами внутрішніх хвороб, хірургії, педіатрії, акушерства та гінекології - Бабенков Г.Д.

Схвалено на засіданні кафедри клінічних дисциплін з курсами внутрішніх хвороб, хірургії, педіатрії, акушерства та гінекології.

Протокол № 4
Від « 7 » листопада 2021 року

Завідувач кафедри

Бабенков Г.Д.

Затверджено на засіданні Вченої ради ННІ «Європейська медична школа»

Протокол № 7 від « 26 » серпня 2021 року.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів ECTS – 3	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» <small>(шифр і назва)</small>	денна форма навчання нормативна	
	Спеціальність: 222 «Медицина»	Рік підготовки 5-й Семестр	
Загальна кількість годин – 90		9-й	10-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u>	0 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		0 год.	30 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		0 год.	50 год.
		Індивідуальні завдання:	
		0 год.	
		Вид контролю:	
		Диф. залік	Диф. залік

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей та програмних результатів навчання*:

Загальні компетентності(ЗК)	
ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК-2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК-3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК-4	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК-5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ЗК-6	Здатність ухвалювати обґрунтовані рішення.
ЗК-7	Здатність працювати в команді.
ЗК-8	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК-11	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК-12	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
ЗК-13	Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.
ЗК-15	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Фахові компетентності(ФК)	
ФК-1	Навички опитування та клінічного обстеження пацієнта.
ФК-2	Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
ФК-3	Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
ФК-4	Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань
ФК-5	Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.
ФК-6	Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань
ФК-7	Здатність до діагностування невідкладних станів
ФК-8	Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.
ФК-9	Навички надання екстреної медичної допомоги
ФК-11	Навички виконання медичних маніпуляцій.
ФК -12	Здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультування з питань планування сім'ї та підбору методів контрацепції.
ФК-15	Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду.
ФК-17	Здатність до ведення медичної документації.
Програмні результати навчання(ПРН)	
ПРН-1	Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя.
ПРН-2	Оцінювати інформацію щодо діагнозу, застосовуючи стандартну процедуру на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4).
ПРН-3	Виділяти провідний клінічний симптом або синдром (за списком 1). Встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання (за списком 2). Призначати лабораторне та/або інструментальне обстеження хворого (за списком 4). Здійснювати диференціальну діагностику захворювань (за списком 2). Встановлювати попередній клінічний діагноз (за списком 2).
ПРН-4	Визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні захворювання (за списком 2).
ПРН-5	Визначати необхідне лікувальне харчування при лікуванні захворювання (за списком 2).
ПРН-6	Визначати принципи та характер лікування (консервативне, оперативне) захворювання (за списком 2).

ПРН-7	Встановлювати діагноз (за списком 3).
ПРН-8	Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3).
ПРН-9	Надавати екстрену медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3).
ПРН-11	Визначати тактику ведення фізіологічних пологів та післяпологового періоду.
ПРН-12	Формувати серед закріпленого контингенту населення диспансерні групи хворих; групи здорових людей, що підлягають диспансерному нагляду. Здійснювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів в межах первинної медико-санітарної допомоги населенню. Здійснювати систему заходів первинної профілактики в межах первинної медико-санітарної допомоги населенню. Організовувати проведення серед закріпленого контингенту населення заходів вторинної та третинної профілактики.
ПРН-14	Визначати джерело та/або місце знаходження потрібної інформації залежно від її типу; отримувати необхідну інформацію з визначеного джерела; обробляти та проаналізувати отриману інформацію.
ПРН-16	Готувати річний звіт про особисту виробничу діяльність; вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення державною мовою.
ПРН-21	Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності. Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи. Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації.
ПРН-24	Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
ПРН-25	Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності
ПРН-26	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5).

3. Пояснювальна записка та структура дисципліни.

Програма з онкології та радіаційної медицини для вищих медичних навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації складена для спеціальності 222 – «Медицина»

Програма складена у відповідності з існуючими нормативними документами:

- освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) та освітньо-професійна програма (ОПП) підготовки фахівця, які затверджені наказом МОН України від 16.04.03 за № 239 “Про затвердження складових галузевих стандартів вищої освіти з напрямку підготовки 222 “Медицина”;
- експериментальний навчальний план, розроблений на принципах Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) і затверджений наказом МОЗ України від 31.01.2005 за №52 “Про затвердження та введення нового навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Спеціаліст” кваліфікації “Лікар” у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації України за спеціальністю “Лікувальна справа”;

- рекомендації щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін, затверджені наказом МОЗ України від 24.03 2004 за №152 “Про затвердження рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін” зі змінами та доповненнями, внесеними наказом МОЗ України від 12.10.2004 за №492 “Про внесення змін та доповнень до рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін”;
- інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів за умови кредитно-модульної системи організації навчального процесу; – Наказ МОЗ України від 23.07. 2007 р. № 414 «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 31.01. 2005 р. №52 «Про затвердження та введення нового навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» кваліфікації «Лікар» у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації України за спеціальностями “Лікувальна справа”, “Педіатрія”, “Медико-профілактична справа”.

Програма з онкології на 5 курсі є базовою у підготовці майбутнього лікаря з різних питань онкології та радіаційної медицини, які окреслені метою і завданням програми. Програма розрахована на **90 год.** (3 кредити), з них **10 год.** – лекції, **30 год.** – практичні заняття і **50 год.** для самостійної підготовки студентів, присвячених вивченню основних питань клінічної онкології, організації онкослужби, клініки та діагностики, принципів лікування хворих з найпоширенішими пухлинними захворюваннями. Також вивчаються питання диспансеризації персоналу ядерних об'єктів та населення, що піддається дії іонізуючих випромінювань; основні положення Державного (Національного) реєстру України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; законодавчі акти та нормативні документи, що регламентують застосування іонізуючих випромінювань; психологічні наслідки радіаційних аварій. Базою для викладання є Тернопільський обласний клінічний онкологічний диспансер, який має необхідний ліжко-вий фонд, онкологічних хворих, обладнання та обсяг роботи. Практичні заняття проводяться за наступною схемою:

Під час вивчення дисципліни студенти оволодівають практичними навичками з курації хворих на рак молочної залози, які внесені до матрикулу практичних навичок; методами діагностики променевих уражень різних органів та систем організму, на підставі даних дозиметрії, результатів лабораторних досліджень та клінічних ознак діагностувати радіаційні ураження (ступінь важкості, період клінічного перебігу і т. п.). Знання студентів оцінюються за 12 бальною шкалою. Обсяг навчального навантаження студентів описаний в кредитах ECTS – залікових кредитах, які зараховуються студентам при успішному засвоєнні ними відповідного матеріалу.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- а) лекції;
- б) практичні заняття;
- в) самостійна робота студентів (СРС).

Мета викладання навчальної дисципліни: вивчення студентами теоретичних основ та засвоєння практичних навичок з клінічної онкології та радіаційної медицини, необхідних для практичної діяльності лікаря. Основні завдання предмета:

- ознайомлення студентів із організацією онкологічної допомоги населенню та з сучасними принципами діагностики і лікування онкологічних хворих;
- вивчення основних нозологічних форм злоякісних пухлин, їх клінічних проявів, особливостей перебігу і методів діагностики та лікування;
- опрацювання практичних навичок з питань організації онкологічної допомоги, профілактики, ранньої діагностики злоякісних пухлин та реабілітації пацієнтів;
- визначення тактики лікаря загального профілю при підозрі на наявність злоякісної пухлини;
- формування у студентів комплексу знань, умінь та навичок з радіаційної медицини;
- визначення етіологічних, патогенетичних факторів та клінічних проявів загальних і місцевих променевого уражень, тактики ведення постраждалих, які зазнали дії іонізуючого опромінення, засобів профілактики променевого впливу;
- вивчення біологічної дії іонізуючого випромінювання на організм людини;
- прогнозування можливих наслідків зовнішнього і внутрішнього опромінення;
- засвоєння основних соціальних, санітарно-гігієнічних, екологічних та психологічних аспектів аварій на атомних виробництвах (за моделлю аварії на Чорнобильській АЕС);
- засвоєння принципів медичного сортування постраждалих від дії іонізуючого випромінювання на догоспітальному і госпітальному етапах евакуації.

4. Зміст програми.

СТРУКТУРА І ЗМІСТ ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ПРОГРАМИ

Закономірності розвитку злоякісних пухлин.

Багатостадійність канцерогенезу. Молекулярно-генетичні механізми канцерогенезу. Роль онкогенів. Роль факторів внутрішнього і зовнішнього середовища у виникненні злоякісних пухлин. Хімічні та фізичні канцерогени. Вірусогенетична теорія виникнення злоякісних пухлин. Протипухлинний імунітет. Сучасні досягнення науки в розкритті механізмів канцерогенезу та лікуванні злоякісних пухлин. Факультативні та облігатні передракові захворювання. Поняття про дисплазії. Перебіг ракового процесу. Ранній рак. Форми росту злоякісних пухлин. Оцінка поширення процесу: принципи класифікації пухлин за стадіями.

Доклінічні та клінічні періоди розвитку пухлин. Патогенез симптомів злоякісних пухлин: зміни водно-електролітного обміну та кислотно-лужного балансу. Синдром білково-енергетичного дефіциту. Больовий синдром.

Паранеоплазії в онкохворих. Зміни регуляції агрегатного стану крові при онкозахворюваннях: тромбоемболії, ДВЗ-синдром, кровотечі.

Епідеміологія і профілактика злоякісних пухлин.

Захворюваність і смертність від злоякісних пухлин. Статеві-вікові особливості хворих. Динаміка і структура захворюваності. Географічні особливості поширення злоякісних пухлин. Поняття про первинну і вторинну профілактику. Соціально-гігієнічні та індивідуальні заходи профілактики раку. Боротьба з курінням. Гігієна харчування. Протиракова санітарно-освітня робота. Деонтологія в онкології.

Організація онкологічної допомоги.

Структура онкологічної сітки в Україні. Онкологічний диспансер, його функції. Загальна характеристика стану онкологічної допомоги в області. Поділ онкохворих на клінічні групи. Облікова документація. Диспансеризація онкологічних хворих. Аналіз причин запізненості раку і розбір випадків запізненості злоякісних пухлин.

Основні принципи діагностики злоякісних пухлин.

Збір і оцінка скарг та анамнезу у онкологічних хворих. Особливості фізикальних методів обстеження при підозрі на злоякісну пухлину. Рентгенологічні, ендоскопічні, ультразвукові, термографічні та ізотопні методи діагностики. Комп'ютерна томографія. Ядерно-магнітний резонанс. Лабораторні дослідження: зміни периферичної крові, біохімічні та імунологічні тести, морфологічні методи. Обов'язковий мінімум обстеження в амбулаторних умовах.

Розпізнавання раку у доклінічному періоді. Роль профілактичних оглядів в своєчасному розпізнаванні раку. Форми, методи та періодичність профілактичних оглядів. Формування груп підвищеного ризику. Методи скринінгу. Поняття про моніторинг.

Принципи лікування злоякісних пухлин.

Класифікація методів спеціального лікування. Комбіноване і комплексне лікування. Радикальні, паліативні і симптоматичні методи. Принципи абластики, антибластики, зональності і футлярності в хірургічній онкології. Радикальні, розширені і комбіновані операції.

Методи променевої терапії злоякісних пухлин. Радіочутливі і радіорезистентні пухлини. Механізм дії іонізуючого випромінювання на злоякісні пухлини. Засоби підвищення радіочутливості.

Класифікація протипухлинних хіміопрепаратів. Механізм їх дії. Показання і протипоказання до хіміотерапії. Основні принципи поліхіміотерапії. Регіонарна та ендолімфатична хіміотерапія. Гормоно- та імунотерапія. Поняття про гормонозумовлені, гормонозалежні та гормоноактивні пухлини. Медикаментозні, хірургічні та променеві методи гормональної корекції.

Основні принципи симптоматичної терапії. Індекс якості життя за Карновським. Хоспіси.

Трудова, соціальна і медична реабілітація онкохворих.

Види, природа і властивості іонізуючих випромінювань.

Дозиметрія іонізуючих випромінювань. Фізичні одиниці що застосовуються в радіаційній медицині: одиниці радіоактивності; одиниці експозиційної, поглинутої, еквівалентної та ефективної еквівалентності доз.

Санітарно-гігієнічні наслідки радіаційних аварій. Характеристика радіаційної обстановки, що склалася після аварії на ЧАЕС. Гігієна харчування в умовах проживання населення на територіях забруднених радіонуклідами.

Біологічна дія іонізуючих випромінювань. Залежність біологічного ефекту від поглинутої дози, потужності дози, об'єму опромінення тканин і виду випромінювань.

Вплив малих доз випромінювань на організм людини. Гранично допустимі дози та рівні опромінення людини, що проживає на забрудненій радіонуклідами території. Критика 35-берної концепції допустимого рівня опромінення.

Соціальні і психологічні наслідки аварії на атомних виробництвах.

Диспансеризація населення, що проживає на забрудненій радіонуклідами території. Державний Національний реєстр осіб, що працюють на атомних виробництвах.

Протирадіаційний і соціальний захист населення та персоналу ядерних об'єктів при радіаційних аваріях. Закон України «Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань». Законодавчі акти та документи, що регламентують по-рядок проживання населення на забрудненій радіонуклідами території, надання пільг населенню та учасникам ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

СТРУКТУРА І ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ПРОГРАМИ

Спеціальна онкологія:

Пухлини шкіри. Меланома.

Рак шкіри. Епідеміологія. сприяючі фактори. Факультативні і облігатні передракові стани шкіри. Місцеводеструктивні процеси шкіри. Базаліома. Клініка, діагностика, лікування, прогноз. Засоби профілактики раку шкіри. Гістологічні варіанти раку шкіри. Класифікація за стадіями. Клінічні форми росту. Методи діагностики. Лікування раку шкіри (хірургічне, променеве, кріогенне, фотодинамічна терапія. безпосередні та віддалені результати.

Меланома. Епідеміологія меланом. Види пігментних невусів, фактори, які сприяють їх переродженню. Профілактика малігнізації невусів. Особливості росту і метастазування меланоми. Класифікація за стадіями. Ступені інвазії за Кларком. Методи спеціального обстеження (радіоізотопна та лабораторна діагностика, епілюмінесцентна дерматоскопія, термографія). Показання, протипоказання та методика забору матеріалу для цитологічного і гістологічного дослідження. Основні принципи лікування. Особливості хірургічного лікування меланом. Результати, прогноз.

Саркома Капоші. Клініка, діагностика. Принципи лікування.

Пухлини голови та шиї.

Рак нижньої губи. Захворюваність, сприяючі фактори. Облігатні і факультативні передраки. Форми росту і шляхи метастазування. Класифікація за

стадіями. Гістологічна структура пухлин. Методи діагностики. Лікування первинної пухлини і регіонарних метастазів. Результати.

Рак слизової порожнини рота. Захворюваність. Сприяючі фактори (куріння, шкідливі звички). Передракові стани. Форми росту пухлини і шляхи метастазування. Класифікація за стадіями. Гістологічна будова і особливості клінічного перебігу пухлин. Методи діагностики. Лікування.

Рак щитовидної залози. Захворюваність. Етіологічні фактори. Передракові стани. Профілактика раку. Патанатомічна характеристика раку. Стадії. Особливості метастазування. Клінічні прояви. Методи діагностики. Лікування. Прогноз.

Рак гортані і глотки. Клініка. Діагностика. Методи комбінованого лікування. Особливості метастазування. Профілактика. Принципи хірургічного лікування метастатичного ураження лімфовузлів ший.

Пухлини головного мозку. Класифікація внутрішньомозкових та позамозкових пухлин. Клінічні прояви. Основні методи діагностики. Принципи лікування.

Дисгормональні гіперплазії і рак молочної залози.

Мастопатії. Етіопатогенез. Класифікація. Поділ на локальні і дифузні форми. Клінічна картина. Лікувальна тактика при локалізованих формах. Принципи лікування дифузних мастопатій.

Хвороба Мінца. Клініка, методи діагностики і лікування.

Фібroadенома. Клініка, діагностика, лікування. Особливості клінічного перебігу філоїдної фібroadеноми.

Рак молочної залози. Епідеміологія. Етіопатогенез. Роль гормональних порушень. Фактори ризику. Профілактика. Патогенетичні форми раку молочної залози. Клінічні форми. Скринінг на рак молочної залози. Групи підвищеного ризику. Методика самообстеження. Методика огляду і пальпації молочних залоз і лімфатичних вузлів. Методи спеціального обстеження. Лікування раку молочної залози. Радикальна мастектомія. Економні операції. Показання до комбінованого і комплексного лікування. Ад'ювантна і неоад'ювантна променева, хіміо- і гормонотерапія. Результати лікування і прогноз. Диспансерний нагляд і реабілітаційні заходи.

Лімфогранульоматоз, неходжкінські лімфоми.

Етіопатогенез. Патогістологічна класифікація. Класифікація за стадіями. Клінічні прояви, методи діагностики. Лікування. Критерії ефективності лікування, поняття про біологічну активність процесу. Прогноз.

Пухлини легені.

Епідеміологія. Етіологічні фактори. Передракові захворювання. Статеві-вікові особливості. Клініко-анатомічна класифікація. Форми росту пухлини, гістологічні варіанти. Центральний та периферичний рак легені. Атипові форми. Шляхи метастазування. Поділ на стадії. Клінічні прояви раку легені. Клінічні, рентгенологічні і ендоскопічні синдроми. Діагностика ранніх форм раку легені. Значення флюорографії. Організація скринінгу. Групи підвищеного ризику.

Рентгенологічні та ендоскопічні методи діагностики. Цитологічне дослідження харкотиння. Трансторакальна пункція. Лікування хворих на рак легені (хірургічне, променеве, хіміотерапевтичне). Результати, прогноз. Профілактика раку легені.

Пухлини середостіння і плеври.

Класифікація. Нейрогенні пухлини, кисти середостіння. Клініка і діагностика злоякісної тимоми. Пухлини лімфоретикулярної тканини. Клінічні синдроми пухлин середостіння. Рентгенологічні, інструментальні, морфологічні методи діагностики пухлин середостіння. Лікування. Прогностичні фактори.

Мезотеліома плеври. Клініка, діагностика, лікування.

Пухлини стравоходу.

Епідеміологія. етіологічні фактори. Профілактика раку стравоходу. Форми росту пухлини. Локалізації. Особливості поширення і метастазування. Стадії. Клінічні прояви. Ускладнення раку стравоходу. Диференціальна діагностика дисфагій. Рентгенологічна і ендоскопічна характеристика. Морфологічна діагностика. Лікування. Види операцій. Комбіноване лікування. Результати. Прогноз.

Пухлини шлунку.

Захворюваність. Значення екзогенних та ендогенних канцерогенів. Передракові захворювання. Дисплазія і рак шлунка. Ранній рак шлунка. Гістологічні варіанти раку шлунка. Макроскопічні форми росту. Локалізації пухлини. Класифікація за стадіями. Клініка раку шлунка. Ускладнення. Диференціальна діагностика між раком і виразкою. Методи діагностики раку шлунка. Фізикальні і лабораторні дослідження. Основні рентгенологічні та ендоскопічні ознаки (прямі і непрямі). Методи скринінгу: анкетування, диспансеризація груп ризику, гемокульт-тест, фіброгастроскопія. Лікування. Види радикальних операцій. Показання. Паліативні і симптоматичні операції. Комбіноване лікування. Результати лікування. Прогноз.

Пухлини товстої кишки.

Епідеміологія. Етіологічні фактори. Роль характеру харчування. Передракові захворювання. Сімейний поліпоз. Методи профілактики раку. Причини занедбаних випадків раку. Форми росту і локалізації пухлини. Гістологічні варіанти раку. Шляхи метастазування. Класифікація за стадіями. Ускладнення. Клінічні форми раку ободової кишки. Симптоматологія раку прямої кишки. Методи діагностики. Роль пальцевого дослідження. Гемокульт-тест як метод скринінгу. Значення колоноскопії, іригоскопії та ректороманоскопії для встановлення діагнозу. Диференціальна діагностика. Лікування радикальне і паліативне. Обсяг хірургічного втручання в залежності від локалізації пухлини. Тактика при obturaційній кишкової непрохідності. Хіміотерапія. Результати лікування.

Пухлини печінки та підшлункової залози.

Епідеміологія раку печінки. Етіопатогенез гепатоцелюлярного і холангіоцелюлярного раку. Форми росту. Первинний і метастатичний рак печінки. Заходи профілактики. Клініка раку печінки. Методи діагностики: радіонуклідні методи, УЗД, комп'ютерна томографія, пункційна біопсія печінки, лапароскопія, реакція Абелева-Татарінова. Принципи лікування.

Рак підшлункової залози. Захворюваність. Етіологічні фактори. Профілактичні заходи. Локалізація, макроскопічні форми, гістологічна будова, метастазування. Симптоматика раку підшлункової залози. Клінічні ознаки в залежності від локалізації пухлини. Діагностика. Диференційна діагностика жовтяниць. Принципи хірургічного лікування раку підшлункової залози. Результати.

Пухлини кісток і м'яких тканин.

Саркоми кісток. Класифікація. Остеогенна саркома. Саркома Юінга. Ретикулола хондросаркоми. Особливості клінічної та рентгенологічної діагностики. Показання до оперативного та хіміопроменевого лікування.

Саркоми м'яких тканин. Класифікація. Гістологічні типи. Діагностика. Лікування первинної пухлини та рецидивів. Прогноз.

Пухлини сечостатевої системи.

Рак нирки. Епідеміологія. Класифікація пухлин нирок. Етіологія. Патологічна анатомія. Класифікація за стадіями. Симптоматологія пухлин нирок. Основні методи діагностики. Лікування.

Пухлини сечового міхура. Доброякісні пухлини: папілома, фіброма, лейоміома

– клініка, діагностика, лікування. Роль хімічних канцерогенів у виникненні раку сечового міхура. Гістологічні типи раку. Класифікація за стадіями. Клінічні прояви. Характеристика гематурії. Роль цистоскопії у діагностиці пухлин сечового міхура. Методи лікування.

Пухлини яєчка. Епідеміологія, можливі етіологічні фактори. Морфологія пухлин яєчка. Особливості лімфогенного метастазування. Клініка, методи діагностики, лікування.

Пухлини переміхурової залози. Епідеміологія. Етіологічні фактори: роль андрогенів у виникненні раку. Морфологічні типи раку простати. Класифікація за стадіями. Клініка. Особливості метастазування. Методи діагностики. Роль пальцевого обстеження прямої кишки у діагностиці раку простати. Основні принципи лікування.

Пухлини зовнішніх статевих органів. Рак статевого члена: етіологія, клінічні прояви, діагностика, лікування. Рак вульви: передракові захворювання, клініка, діагностика, лікування.

Пухлини шийки і тіла матки.

Захворюваність. Причини занедбаних випадків. Етіологія. Стадійність. Рак *in situ*. Інвазивні та неінвазивні форми раку шийки матки. Методи діагностики. Групи ризику. Особливості лікування. Види операцій. Комбіноване лікування. Результати.

Пухлини яєчників. Хоріонепітеліома.

Рак яєчників. Захворюваність. Етіологічні фактори. Причини занедбаних випадків. Групи ризику. Класифікація за стадіями. Морфологічна класифікація. Клініка. Методи діагностики. Особливості лікування. Ад'ювантна поліхіміотерапія. Прогноз. Результати лікування.

Хоріонепітеліома. Епідеміологія. Фактори ризику. Клінічні прояви. Методи діагностики. Роль радіоімунних методів в діагностиці хоріонепітеліоми. Лікувальна тактика. Показання до хірургічного лікування. Прогноз.

Пухлини дитячого віку.

Захворюваність. Роль спадковості у виникненні пухлин у дітей. Роль генетичних консультацій у пренатальному розпізнаванні пухлин. Клініка, діагностика, лікування і прогноз при найбільш поширених злоякісних пухлинах дитячого віку (лейкоз, пухлини головного мозку, нейробластома, злоякісні лімфоми, пухлина Вільмса, пухлина Юінга, ретинобластома, герміногенні пухлини).

Гостра променева хвороба людини. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Особливості перебігу гострої променевої хвороби при інкорпорації радіонуклідів. Принципи медичного сортування потерпілих та надання невідкладної допомоги

Хронічна променева хвороба. Етіологічні фактори, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика, реабілітація

Місцеві променеві реакції та пошкодження. Етіологічні фактори, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика, реабілітація.

Клінічна частина заняття передбачає:

- ведення студентами амбулаторного прийому з лікарем-асистентом;
- курація 2-3 хворих в стаціонарі;
- збір анамнестичних даних і обстеження хворих, оцінка скарг, перебігу хвороби;
- методи об'єктивного обстеження онкохворого;
- використання спеціальних методів діагностики і взяття матеріалу для морфологічного дослідження;
- асистенція в оглядовому, ендоскопічному і рентгенологічному кабінетах, в перев'язувальній;
- спостереження за основними етапами хірургічних втручань в операційній.

5. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ

Тематичний план лекцій

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1	Рак шкіри. Меланома. Пухлини голови та шиї.	1
2	Рак молочної залози. Рак шийки і тіла матки. Рак яєчників.	1
3	Пухлини легені. Лімфоми.	1
4	Рак стравоходу і шлунка.	1
5	Колоректальний рак. Рак печінки.	1
6	Пухлини нирки, сечового міхура і передміхурової залози.	1
7	Фізичні, технологічні та організаційні основи радіаційної медицини	1
8	Гострі променеві пошкодження	1
9	Біологічна дія іонізуючих випромінювань. Малі дози іонізуючих випромінювань та їх біологічні ефекти.	1
10	Санітарно-гігієнічні, екологічні та соціальні наслідки радіаційних та ядерних аварій. Протирадіаційний та соціальний захист населення що перебуває у сфері дії іонізуючих випромінювань	1
Всього		10

Тематичний план практичних занять

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин
1	Пухлини шкіри.	4
	Пухлини голови і шиї.	
2	Пухлини молочної залози.	4
	Лімфогранульоматоз. Неходжкінські лімфоми.	
3	Пухлини легені.	2
	Пухлини середостіння.	
4	Пухлини стравоходу.	4
	Пухлини шлунка.	
5	Пухлини печінки та підшлункової залози.	4
	Пухлини товстої кишки.	
6	Пухлини нирки та сечовивідних шляхів.	4
	Рак шийки і тіла матки. Рак яєчників.	
7	Фізичні, технологічні та організаційні основи радіаційної медицини. Основи радіаційної безпеки. Організація роботи та оснащення лабораторії радіологічного відділення для проведення радіометричних та дозиметричних досліджень. Дозиметрія іонізуючих випромінювань.	4
8	Гостра променева хвороба. Хронічна променева хвороба. Місцеві променеві реакції та пошкодження. Віддалені наслідки радіаційних аварій.	4
Всього		30

Тематичний план самостійної позааудиторної роботи (СРС)

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Епідеміологія та етіопатогенез злоякісних пухлин. Фактори ризику.	2
2	Принципи класифікації пухлин за системою TNM.	2
3	Методи діагностики пухлин.	2
4	Принципи лікування та диспансерного нагляду за онкологічними хворими.	2
5	Цитостатичні препарати. Класифікація. Механізм дії. Принципи поліхіміотерапії.	2
6	Гормональна терапія злоякісних пухлин. Основні принципи.	2
7	Порушення білкового, електролітного і кислотно-лужного балансу в онкохворих.	2
8	Трудова, соціальна і медична реабілітація онкологічних хворих.	2
9	Пухлини головного мозку.	4
10	Симптоматична терапія онкологічних хворих.	2
11	Передракові захворювання молочної залози.	2
12	Пухлини плеври.	2
13	Пухлини зовнішніх статевих органів.	2
14	Пухлини яєчка.	2
15	Пухлини передміхурової залози.	2
16	Пухлини дитячого віку.	4
17	Саркоми кісток.	2
18	Саркоми м'яких тканин.	2
19	Хоріонепітеліома.	2
20	Диспансеризація персоналу ядерних об'єктів, та населення що піддається дії іонізуючого випромінювання. Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.	4
21	Законодавчі акти та нормативні документи що регламентують застосування іонізуючих випромінювань.	2
22	Психологічні наслідки радіаційних аварій.	2
Всього		50

Перелік практичних навичок, внесених у матрикул практичних навичок

№ з/п	Назва практичної навички	Рівень опанування	Лінія матрикула
1	Курація хворого з новоутворенням молочної залози	IV	5

6. Критерії оцінювання знань студентів на занятті (прийняті на методичному засіданні кафедри):

При оцінюванні знань студентів приділяється перевага стандартизованим методам контролю: тестування, структуровані письмові роботи, структурований контроль практичних навичок.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності та оцінки підсумкового модульного контролю і виражається за 200 бальною системою.

Форми контролю:

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок у вигляді протоколу практичного заняття.

Форми поточного контролю:

Теоретичні знання – тестові завдання, комп'ютерне тестування, письмові роботи (реферати), індивідуальне опитування, співбесіда.

Практичні навички та уміння – аналіз результатів проведених діагностичних обстежень з клінічною інтерпретацією отриманих даних.

Підсумковий контроль здійснюється на основі теоретичних знань, практичних навичок та умінь.

Форми підсумкового контролю:

Теоретичні знання – система питань письмового та комп'ютерного тестування.

Практичні навички та уміння – самостійно оглянути пацієнтів з доброякісними і злоякісними пухлинами молочної залози, шкіри, ротової порожнини та ін., встановити клінічний діагноз за системою TNM, скласти схему лікування, визначити прогноз і методику диспансерного нагляду.

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю тем на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється на підсумковому контролі. Диференційований залік здійснюється після завершення усіх теоретичних і практичних занять.

Розподіл балів які отримує студент

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні дисципліни – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за результатами підсумкового контролю – 80 балів.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

Відмінно («5») – студент правильно відповів на 90-100% тестів (з бази даних «Крок-2»). Правильно, чітко, логічно відповідає на всі стандартизовані питання поточної теми.

Тісно пов'язує теорію з практикою та демонструє правильне виконання практичних навичок. Вільно читає результати аналізів, володіє методами обстеження хворого. Проводить диференційну діагностику. Вирішує ситуаційні задачі підвищеної складності, вміє узагальнити матеріал.

Добре («4») - студент правильно відповів на 70-89% тестів (з базиданих «Крок-2»). Правильно і по суті відповідає на всі стандартизовані питання поточної теми. Демонструє виконання (знання) практичних навичок. Правильно використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань, диференційну діагностику. Вміє вирішувати легкі та середньої складності ситуаційні задачі. Володіє необхідними практичними навиками та прийомами їх виконання в обсязі, що перевищує необхідний мінімум.

Задовільно («3») - студент правильно відповів на 50-69% тестів (з бази даних «Крок-2»). Не повно, за допомогою додаткових запитань, відповідає на всі стандартизовані питання поточної теми. Не може самостійно побудувати чітку, логічну відповідь. Під час відповіді та демонстрації практичних навичок робить помилки. Вирішує лише найлегші ситуаційні задачі. Володіє лише обов'язковим мінімумом методів дослідження.

Незадовільно («2») - студент правильно відповів на 50% тестів. Не знає матеріалу поточної теми, не може побудувати логічну відповідь, не відповідає на додаткові запитання, не розуміє змісту матеріалу. Під час відповіді ідемонстрації практичних навичок робить значні, грубі помилки.

Оцінювання самостійної роботи студентів по підготовці до аудиторних практичних занять здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Диференційний залік:

Диференційний залік здійснюється по завершенню вивчення дисципліни. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні дисципліни набрали кількість балів не меншу за мінімальну.

Форма проведення підсумкового контролю має включати контроль теоретичної і практичної підготовки.

Максимальна сума балів підсумкового контролю дорівнює 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менш **48 балів**.

Оцінювання дисципліни:

Кількість балів, яку студент набирає з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з поточної успішності дисципліни і підсумкового контролю. Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю).

Конвертація кількості балів з невідкладної та екстреної медичної допомоги у оцінки за шкалою ECTS та 4-ри бальну (традиційну)

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у шкалу ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Відсоток студентів визначається на виборці студентів даного курсу в межах відповідної спеціальності.

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу таким чином:

Оцінка ECTS	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
A	«5»
B, C	«4»
D, E	«3»
FX, F	«2»

Оцінка з дисципліни FX та F («2») виставляється студенту, якому не зараховано хоча б один змістовий модуль з дисципліни.

Оцінка FX («2») виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали модульний підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю, не більше 2-ох разів, під час зимових канікул та впродовж двох (додаткових) тижнів після закінчення весняного семестру за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного змістового модуля, або не набрали за поточний навчальну діяльність мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
160-179	B	добре	
150-159	C		
130-149	D		
120-129	E	задовільно	
50-119	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-49	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Екзаменаційні питання (для дисциплін, з яких формою підсумкового контролю є диференційний залік).

1. Клінічні групи диспансерного спостереження.
2. Облікова онкологічна документація.
3. Принципи класифікації пухлин за стадіями.
4. Профілактика злоякісних пухлин.

5. Скринінг злоякісних пухлин.
6. Рівні діагностики злоякісних пухлин.
7. Принципи радіонуклідної діагностики злоякісних пухлин.
8. Рентгенологічна діагностика злоякісних пухлин.
9. Імунодіагностика раку.
10. Морфологічна діагностика злоякісних пухлин. Види біопсій.
11. Загальні принципи лікування злоякісних пухлин.
12. Принципи хірургічного лікування злоякісних пухлин.
13. Принципи радикальних онкологічних операцій.
14. Основи променевої терапії злоякісних пухлин.
15. Показання, протипоказання і ускладнення променевої терапії.
16. Класифікація цитостатичних препаратів.
17. Показання, протипоказання і ускладнення хіміотерапії.
18. Гормональна терапія хворих на злоякісні пухлини.
19. Імунотерапія злоякісних пухлин.
20. Симптоматична терапія онкохворих. Хоспіси.
21. Медична реабілітація онкохворих.
22. Трудова реабілітація онкохворих.
23. Соціальна реабілітація онкохворих.
24. Особливості деонтології в онкології.
25. Епідеміологія злоякісних пухлин шкіри.
26. Етіологія раку шкіри.
27. Облігатні передраки шкіри.
28. Класифікація раку шкіри за стадіями.
29. Діагностика і лікування раку шкіри.
30. Етіологічні фактори при меланомі.
31. Передпухлинні захворювання меланоми, ознаки малігнізації невуса.
32. Морфологічна класифікація меланоми.
33. Класифікація меланоми за стадіями.
34. Класифікація меланоми за Кларком.
35. Клінічні варіанти меланоми.

36. Діагностика меланому шкіри.
37. Лікування меланому шкіри.
38. Саркома Капоші.
39. Передракові захворювання і доброякісні пухлини нижньої губи.
40. Патологічна анатомія раку нижньої губи.
41. Діагностика і лікування раку нижньої губи.
42. Передракові захворювання ротової порожнини.
43. Форми росту раку язика.
44. Лікування раку язика.
45. Етіологія раку гортані.
46. Доброякісні пухлини і передракові стани гортані.
47. Клініка раку гортані, її залежність від локалізації пухлини.
48. Діагностика раку гортані.
49. Лікування раку гортані.
50. Доброякісні пухлини щитовидної залози.
51. Етіологічні фактори раку щитовидної залози.
52. Гістологічні класифікація раку щитовидної залози.
53. Класифікація раку щитовидної залози за стадіями.
54. Аберантний рак щитовидної залози.
55. Діагностика раку щитовидної залози.
56. Лікування раку щитовидної залози.
57. Принципи лікування метастатичного ураження лімфовузлів шиї.
58. Пухлини головного мозку.
59. Епідеміологія раку молочної залози.
60. Фактори ризику раку молочної залози.
61. Хвороба Мінца. Клініка, діагностика, лікування.
62. Мастопатія. Клініка, діагностика, лікування.
63. Фібroadенома. Клініка, діагностика, лікування.
64. Клінічні форми раку молочної залози.
65. Патогенетичні форми раку молочної залози.
66. Дифузні форми раку молочної залози. Клініка, лікування.
67. Діагностика раку молочної залози.
68. Хіміотерапія раку молочної залози.
69. Хірургічне лікування раку молочної залози.
70. Променева терапія раку молочної залози.
71. Принципи гормональної терапії раку молочної залози.
72. Класифікація пухлин середостіння.
73. Первинні пухлини середостіння.
74. Пухлини вилочкової залози.
75. Клінічні синдроми пухлин середостіння.
76. Діагностика пухлин середостіння.
77. Лікування пухлин середостіння.
78. Епідеміологія раку легень.

79. Клініко-рентгенологічні форми раку легень.
80. Діагностика раку легень.
81. Клінічні синдроми раку легень.
82. Рентгенологічна симптоматика раку легень.
83. Хірургічне лікування раку легень.
84. Принципи променевої терапії раку легень.
85. Хіміотерапія раку легень.
86. Атипові форми раку легень. Клініка, діагностика, лікування.
87. Рак Пенкоста. Клініка, діагностика, лікування.
88. Профілактика раку легень.
89. Пухлини плеври.
90. Доброякісні пухлини і передракові захворювання стравоходу.
90. Епідеміологія раку стравоходу.
91. Етіологічні фактори при раку стравоходу.
92. Патологічна анатомія раку стравоходу (гістологічні варіанти ,форми росту, шляхи метастазування).
93. Клінічні прояви раку стравоходу. Види і ступені дисфагій, їх диференціальна діагностика.
94. Ускладнення раку стравоходу.
95. Діагностика раку стравоходу.
96. Рентгенологічна симптоматика раку стравоходу.
97. Хірургічне лікування раку стравоходу.
98. Променева терапія раку стравоходу.
99. Передракові захворювання шлунка.
100. Групи підвищеного ризику на рак шлунка.
101. Гістологічні варіанти раку шлунка.
102. Шляхи лімфовідтоку від шлунка.
103. Ранній рак шлунка.
104. Клініка раку шлунка, її залежність від локалізації пухлини.
105. Ускладнення раку шлунка.
106. Характерні віддалені метастази раку шлунка.
107. Хірургічне лікування раку шлунка. Фактори, які впливають на вибір методу операції.
108. Хіміотерапія раку шлунка.
109. Симптоматичне лікування раку шлунка.
110. Етіологічні фактори раку печінки.
111. Патанатомія раку печінки (гістологічні варіанти, макроскопічні форми росту).
112. Клінічні прояви раку печінки.
113. Діагностика раку печінки.
114. Рентгенологічна діагностика раку печінки.
115. Лікування раку печінки.
116. Етіологічні фактори раку підшлункової залози.

117. Клінічні прояви раку підшлункової залози, їх залежність від локалізації пухлини.
118. Варіанти клінічного перебігу раку підшлункової залози.
119. Радіонуклідна діагностика раку печінки і підшлункової залози
120. Імунодіагностика раку печінки і підшлункової залози.
121. Лікування раку підшлункової залози.
122. Епідеміологія раку товстої кишки.
123. Етіологічні фактори при раку товстої кишки.
124. Передракові захворювання товстої кишки, поліпи.
125. Особливості венозного і лімфатичного відтоку від прямої кишки, його значення при раку.
126. Клінічні форми раку ободової кишки.
127. Клінічні синдроми раку прямої кишки, їх залежність від локалізації пухлини.
128. Ускладнення раку товстої кишки.
129. Діагностика раку товстої кишки.
130. Хірургічне лікування раку ободової кишки.
131. Хірургічне лікування раку прямої кишки.
132. Етіологічні фактори злоякісних пухлин кісток.
133. Міжнародна гістологічна класифікація первинних пухлин кісток.
134. Клінічні прояви злоякісних пухлин кісток.
135. Діагностика злоякісних пухлин кісток.
136. Рентгенологічні симптоми злоякісних пухлин кісток.
137. Остеогенна саркома.
138. Юкстакортикальна саркома.
139. Саркома Юінга.
140. Хондросаркома.
141. Ретикулосаркома.
142. Основні принципи лікування пухлин кісток.
143. Клініка пухлин м'яких тканин.
144. Діагностика пухлин м'яких тканин.
145. Лікування сарком м'яких тканин.
146. Морфологія лімфогранульоматозу.
147. Класифікація злоякісних лімфом за стадіями.
148. Гістологічна класифікація лімфогранульоматозу і лімфосаркоми.
149. Клінічні прояви злоякісних лімфом.
150. Клінічна характеристика лімфаденопатії при лімфогранульоматозі і лімфосаркомі.
151. Діагностика лімфом.
152. Поняття про біологічну активність процесу при лімфогранульоматозі.
153. Методи діагностики ступеня поширення лімфом і лейкомізації процесу.
154. Лікування злоякісних лімфом.

155. Прогностичні фактори при лімфогранулематозі і лімфосаркомі.
156. Доброякісні пухлини сечового міхура, їх лікування.
157. Етіологія раку сечового міхура.
158. Гістологічні варіанти раку сечового міхура.
159. Клініка раку сечового міхура.
160. Діагностика раку сечового міхура.
161. Лікування раку сечового міхура.
162. Доброякісні пухлини нирки.
163. Етіологічні фактори раку нирки.
164. Клініка раку нирки.
165. Діагностики раку нирки.
166. Лікування раку нирки.
167. Нефробластома.
168. Етіологічні фактори при раку шийки матки.
169. Фонові процеси при раку шийки матки.
170. Патологічна анатомія раку шийки матки (форми росту, особливості метастазування).
171. Гістологічна класифікація раку шийки і тіла матки.
172. Клінічні прояви раку шийки матки.
173. Діагностика раку шийки матки.
174. Цитологічне дослідження шийки матки (значення, правила забору, класи мазків).
175. Кольпоскопія (суть, значення для діагностики, види кольпоскопій, класифікація кольпоскопічних картин).
176. Внутрішньоепітеліальний і мікроінвазивний рак шийки матки, діагностика, лікування.
177. Променеве лікування раку шийки матки.
178. Хірургічне лікування раку шийки матки.
179. Профілактика раку шийки матки.
180. Етіологія і фактори ризику раку тіла матки.
181. Передракові захворювання тіла матки.
182. Клінічні прояви раку тіла матки.
183. Лікування раку тіла матки.
184. Відновне лікування хворих на рак тіла матки.
185. Етіологія раку яєчників.
186. Особливості метастазування раку яєчників.
187. Імунодіагностика раку яєчників.
188. Лікування раку яєчників.
189. Передракові захворювання вульви.
190. Ускладнення раку простати.
191. Особливості метастазування раку передміхурової залози.
192. Лікування раку простати.
193. Злоякісні пухлини яєчка.

194. Трофобластична хвороба.
195. Епідеміологія пухлин дитячого віку.
196. Клінічні та біологічні критерії діагностики ГПХ.
197. Патогенез ГПХ.
198. Загальна та клінічна класифікація радіаційних уражень.
199. Клінічні ознаки періоду первинної реакції ГПХ.
200. Клінічні ознаки латентного періоду ГПХ.
201. Клінічні ознаки періоду розпалу захворювання.
202. Лікування ГПХ в залежності від періоду захворювання і досвід лікування потерпілих при аваріях на ЧАЕС.
203. Принципи медичної та психосоціальної реабілітації осіб, які перенесли ГПХ.

8. Взірці питань для проведення підсумкового контролю знань.

1. Операції, при яких видаляють разом з основним вогнищем суміжні органи, або їх частина, називаються:
  - A. Комбінованими
  - B. Паліативними
  - C. Розширеними
  - D. Симультанними
  - E. Симптоматичними
2. Яка ознака споріднює базаліому з доброякісними пухлинами?
  - A. Експансивний ріст
  - B. Наявність капсули
  - C. Відсутність рецидивів
  - D. Відсутність атипових клітин
  - E. Відсутність метастазування
3. Який пухлинний маркер застосовують для моніторингу хворих на фолікулярний рак щитоподібної залози?
  - A. Кальцитонін
  - B. Тиреоглобулін
  - C. Карбогідратний антиген 15-3
  - D. β_2 -мікроглобулін
  - E. Хоріонічний гонадотропін
4. Основною ознакою хвороби Мінца є:
  - A. Порухення чутливості у верхній кінцівці
  - B. Симптом "площини"
  - C. Втягнення соска
  - D. Кров'янисті виділення із соска
  - E. Виділення із соска зелено-бурого кольору
5. Яка патогномонічна ознака лімфогранульоматозу?
  - A. Наявність клітин Березовського-Штернберга
  - B. Спленомегалія
  - C. Поява в сечі білка Бенс-Джонса
  - D. Свербіння шкіри
  - E. Гарячка

6. Який симптом не притаманний раку Пенкоста?
  - A. Біль в надпліччі
  - B. Атрофія м'язів надпліччя
  - C. Синдром Горнера
  - D. Деструкція тіл хребців, ребер, ключиці
  - E. Кашель
7. Який основний шлях метастазування раку стравоходу?
  - A. Гематогенний
  - B. Лімфогенний
  - C. Імплантаційний
  - D. Змішаний
  - E. Дисемінація по плеврі
8. Яка локалізація метастазу Шніцлера?
  - A. Пупок
  - B. Яєчники
  - C. Надключична ділянка зліва
  - D. Простір Дугласа
  - E. Пряма кишка
9. Який найбільш специфічним лабораторний тест при раку печінки?
  - A. Підвищення концентрації білірубіну
  - B. Збільшення питомої ваги глобулінових фракцій
  - C. Реакція Таката-Ара
  - D. Реакція Абелева-Татарінова
  - E. Визначення білка Бен-Джонса
10. Який основний клінічний симптом ворсинчастої пухлини?
  - A. Виділення слизу з кишки
  - B. Переймистий біль в животі
  - C. Проноси
  - D. Здуття живота
  - E. Виділення крові з калом
11. В який орган найчастіше відбувається гематогенне метастазування сарком м'яких тканин?
  - A. Легені
  - B. Головний мозок
  - C. Печінка
  - D. Нирки
  - E. Кістки
12. Виберіть провідний синдром раку сечового міхура.
  - A. Астенічний
  - B. Больовий
  - C. Синдром додаткового утворення
  - D. Гематурія
  - E. Паранеопластичний
13. Через порушення техніки безпеки при роботі з джерелом іонізуючого випромінювання робітник піддався загальному опроміненню протягом години в дозі близько 8 Гр. Який попередній діагноз стану хворого?

- A. ГПХ, церебральна форма
  - B. ГПХ, токсична форма
  - C. ГПХ, кістково-мозкова форма, вкрай тяжкий ступінь
  - D. ГПХ, кишкова форма
  - E. ГПХ, кістково-мозкова форма, легкий ступінь
14. Клінічний аналіз крові: еритроцити – $2,3 \times 10^{12}/\text{л}$, гемоглобін – 80 г/л, КП – 0,9, тромбоцити – $30 \times 10^9/\text{л}$, лейкоцити – $0,8 \times 10^9/\text{л}$. Підрахування лейкоцитарної формули неможливе через низький рівень елементів, поодинокі клітини, які є лімфоцитами та моноцитами. Про який період перебігу ГПХ свідчать ці дані?
- A. Заключний етап періоду виражених клінічних проявів
  - B. Латентний період важкого перебігу ГПХ
  - C. Період первинної загальної реакції після високої дози опромінення
  - D. Період безпосереднього відновлення
  - E. ХПХ середньої важкості
15. Військовослужбовець 30-ти років одержав одноразову дозу випромінювання 15 Гр. на радіоактивно забрудненій території. З'явилися скарги на стискаючий головний біль, підвищення температури тіла, нудота, дворазове блювання. Клініка якої форми ГПХ розвивається у цієї людини?
- A. Церебральної
  - B. Кістково-мозкової, дуже важкого ступеня
  - C. Токсемічної
  - D. Кишкової
16. У хворого, що одержав загальне гамма-опромінення, на 14-день відмічено у периферичній крові: лейкоцити – $3,0 \times 10^9/\text{л}$, еритроцити – $3,4 \times 10^{12}/\text{л}$ та тромбоцити – $80 \times 10^9/\text{л}$. Чим викликані такі зміни?
- A. Гіперспленізмом
  - B. Скороченням строків життя формених елементів крові
  - C. Пригнічення клітинного кровотворення
  - D. Збільшення термінів дозрівання клітин
  - E. Гемолізом
17. Чоловік 35 років, учасник ліквідації аварії на АЕС, звернувся по медичну допомогу через 1 годину після аварії зі скаргами на постійний головний біль, запаморочення, загальну слабкість, багаторазове блювання. Об'єктивно шкіра і видимі слизові оболонки помірно гіперемовані, температура тіла 38,7 °С. Показники індивідуального дозиметра – 5 Гр. Який з наступних діагнозів найбільш ймовірний?
- A. ГПХ вкрай важкого ступеня
  - B. ГПХ важкого ступеня
  - C. ГПХ середнього ступеня
  - D. ГПХ легкого ступеня
  - E. Гостра променева реакція

9. Засоби для проведення поточного та підсумкового контролю:

1. Набір теоретичних питань для усної співбесіди.
2. Набір завдань для теоретичного письмового тестового контролю.
3. Набір завдань для письмово комп'ютерного тестового контролю.
4. Набір носіїв діагностичної інформації для письмового (діагностичного висновку) практичного завдання (медичні карти стаціонарних хворих, результати клінічних обстежень, рентгенограми, КТ, скінтіграми, сонограми, МРТ).

10. Перелік навчально-методичної літератури.

Базова:

1. Галайчук І.Й. Клінічна онкологія. Частина І: Посібник. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. – 276 с.
2. Онкологія: підручник / Ю.В. Думанський, А.І. Шевченко, І.Й. Галайчук та ін.; за ред. Г.В. Бондаря, А.І. Шевченка, І.Й. Галайчука. – 2-е вид., переробл. та допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 520 с.
3. Essentials of Clinical Radiation Oncology, edited by Matthew C. Ward, Rahul D. Tendulkar – 2017. – 450 p.
4. Онкологія: Підручник. – 3-тє видання, перероб. і доп./Б.Т. Білинський, Н.А. Володько, А.І. Гнатишак, О.О. Галай та ін.; за ред. проф. Б.Т. Білинського. – К.: Здоров'я, 2004. – 528 с.
5. Щепотін І.Б., Ганул В.Л., Кліменко І.О. та ін. Онкологія. – К.: Книга плюс, 2006. – 496 с.
6. Радіаційна медицина: Підручник для мед. ВНЗ III-IV рів. акред. Затверджено МОН / За ред. М.І. Пилипенка. – К., 2013. – 232 с.

Допоміжна:

1. Вибрані лекції з клінічної онкології: Навч. посіб./ Бондар Г.В., Думанський Ю.В., Антіпова С.В., Попович О.Ю. та ін. – Луганськ: ВАТ «Луганська обласна друкарня», 2009. – 560 с.
2. Довідник онколога. Випуск третій. Упорядник Я.В. Шпарик. – Львів: "Галицька видавнича спілка", 2002. – 136 с.

3. Клінічна онкологія: Посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів / Б.А. Болюх, В.В. Петрушенко, А.А. Ткач та ін.; за ред. док.мед. наук, проф. Б.А. Болюха. – Вінниця: ДП «ДКФ», 2012. – 704 с.
4. Комбіноване лікування хворих на рак ободової кишки: Монографія / С.О. Шалімов, О.І. Євтушенко, Д.В. М'ясоєдов, В.В. Приймак. – К.: Четверта хвиля, 2006. – 168 с.
5. Онкологічна проктологія. Навчальний посібник / О.І. Євтушенко. – К.: Вістка, 2012. – 392 с.
6. Рак товстої кишки (ілюстрований навчальний посібник): посібник / І.Й. Галайчук, М.І. Домбрович, Т.Ю. Угляр. – Тернопіль: ТДМУ, 2018. – 40 с.
7. 20 років Чорнобильської катастрофи. Погляд у майбутнє. Національна доповідь України. - К.: "Атіка", 2006. – 224 с.
8. Гриневич Ю.А., Демина Є.А. Иммуные и цитогенетические эффекты плотно- и редкоионизирующих излучений. – К.: Здоров'я, 2006. – 200 с.
9. Норми радіаційної безпеки України. Доповнення: Радіаційний захист від джерел потенційного опромінення (НРБУ-97/Д-2000). Київ, 2000. – 80 с.